

Министерство на земеделието, храните и горите

**Оперативен анализ
за основни земеделски култури**

(Бюлетин № 34/2020)

София, 26 август 2020 г.

Съдържание

1.	Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.08.2020 г.	3
1.1	Жътва на есенници	3
1.2	Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно	4
1.3	Площи и производство на тютюн	4
1.4	Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди	4
1.5	Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле	5
1.6	Площи и производство от трайни насаждения	5
1.7	Площи и производство от етерично-маслени култури	6
2.	Външна търговия с основни земеделски култури	6
2.1	Зърнени и маслодайни култури	6
2.2	Плодове и зеленчуци	7
3.	Цени	8
3.1	Зърнени и маслодайни култури	8
3.2	Плодове и зеленчуци	9

Забележка: Материалът включва оперативни данни, които нямат статистически характер, а служат само като ориентир за текущото състояние на пазара, в т. ч.: оперативна информация относно проведените основни селскостопански мероприятия по данни от областните дирекции „Земеделие“, Интегрираната система за администриране и контрол (ИСАК) и текуща информация относно товарите с основни зърнени и маслодайни култури, преминали границите на страната чрез основните пристанища.

1. Проведени основни мероприятия в растениевъдството към 20.08.2020 г.

1.1 Жътва на есенници

По оперативни данни, към 20.08.2020 г. площите с пшеница, ечемик и маслодайна рапица са ожънати почти на 100%. Продукцията от ечемик и ръж е съответно с 2,5% и 13,2% над отчетената по същото време на миналата година, вследствие на по-големия размер засети и реколтирани площи, като при ръжта се отчита и по-висок среден добив. На този етап производството на пшеница, маслодайна рапица и тритикале е под миналогодишното, поради намаление на средните добиви и/или реколтираните площи.

Жътва на есенници към 20.08.2020 г.

	20.08.2020					Изменение на годишна база, %			
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Пшеница*	1 176 073	1 171 822	99,6%	4 611 945	394	3,9%	3,8%	-20,7%	-23,5%
ечемик (вкл. пролетен)*	138 059	137 782	99,8%	559 549	406	18,5%	18,6%	2,5%	-13,6%
маслодайна рапица*	114 732	114 498	99,8%	257 304	225	-25,0%	-24,8%	-35,7%	-14,4%
ръж	6 861	5 750	83,8%	13 173	229	17,0%	5,5%	13,2%	7,5%
тритикале	13 945	13 357	95,8%	40 530	303	2,6%	2,3%	-3,4%	-5,6%

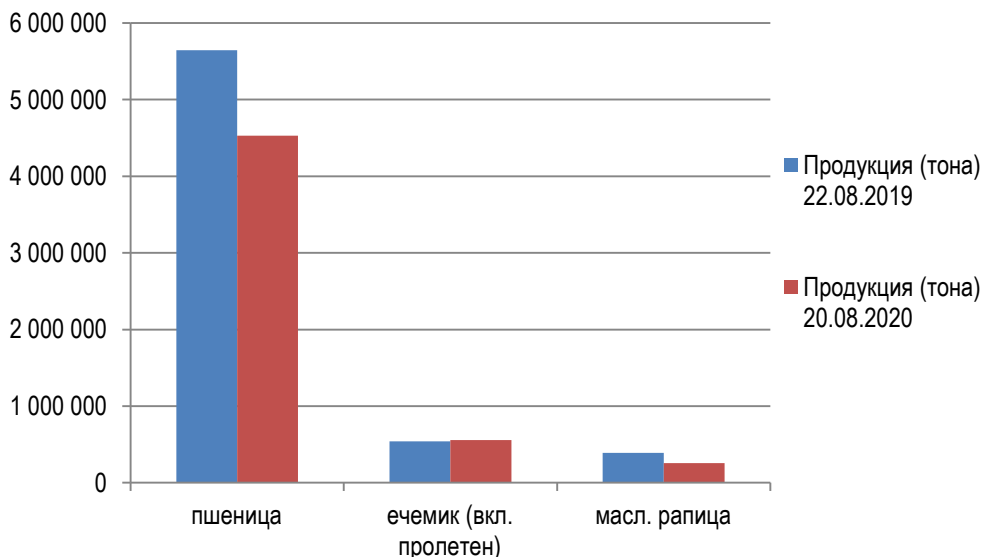
Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 21.08.2020 г.

**Площите за реколтиране при пшеница, ръж и тритикале намаляват поради увеличение на пропадналите площи

Продукция от основни есенни култури към 20.08.2020 г., сравнено със същия период на 2019 г.

1.2 Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно

Кампанията по прибиране на реколтата от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно се движи с по-бързи темпове спрямо миналата година. До момента са реколтирани 76 019 ха със слънчоглед и 4 614 ха с царевица, от които са добити съответно 119 414 тона и 11 648 тона.

Реколта от маслодаен слънчоглед и царевица за зърно към 20.08.2020 г.

	20.08.2020				
	Площи за реколтиране (ха)	Реколтирани площи (ха)	% реколтирани площи	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
маслодаен слънчоглед*	809 693	76 019	9,4%	119 414	157
царевица за зърно*	575 964	4 614	0,8%	11 648	252

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

Забележка: Площи за реколтиране = Засети площи – Пропаднали площи

*Информацията е съгласно подадени данни от ОДЗ към 21.08.2020 г.

**Площите за реколтиране при слънчоглед и царевица намаляват поради увеличение на пропадналите площи. Част от събраната продукция от царевица за зърно е прибрана за силаж поради засушаването.

1.3 Площи и производство на тютюн

Към 20 август 2020 г. събраното количество „Ориенталски“ тютюн е със 7,6% повече на годишна база, което се дължи на по-високия добив от единица площ. При съществено по-малък размер на реколтираните площи, засега производството на тютюн от типове „Вирджиния“ и „Бърлей“ е с около 30% под миналогодишното.

Площи и производство на тютюн към 20.08.2020 г.

	20.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
Тютюн-Ориенталски	2 614	2 528	3 258	129	-15,4%	-3,6%	7,6%	12,2%
Тютюн-Вирджиния	1 259	860	680	79	-31,4%	-37,7%	-30,3%	11,3%
Тютюн-Бърлей	280	261	293	112	-21,8%	-26,2%	-31,7%	-7,4%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.4 Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди

Последните оперативни данни сочат ръст на прибраните количества дини и пъпеши респективно с 5,5% и 48,1% спрямо същия период на 2019 г. Основен принос за това имат повечето засадени и реколтирани до момента площи, като при пъпешите се наблюдава и съществено увеличение на средния добив.

При по-бавен темп на реколтиране на площите, на този етап производството на картофи изостава с 1,2% на годишна база, а това на пипер и домати от открити площи -

съответно с 19,9% и 44,3%.

Площи и производство на зеленчуци, дини, пъпеши и ягоди към 20.08.2020 г.

	20.08.2020				Изменение на годишна база, %			
	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
картофи	9 659	4 028	64 974	1 613	-5,2%	-18,2%	-1,2%	20,7%
домати на открито	2 740	1 364	15 815	1 159	-20,3%	-34,3%	-44,3%	-15,2%
пипер на открито	2 581	1 251	10 222	817	-3,0%	-20,0%	-19,9%	0,1%
дини	4 624	2 976	52 582	1 767	24,9%	5,4%	5,5%	0,1%
пъпеши	2 479	1 968	19 064	969	37,4%	27,0%	48,1%	16,6%
ягоди на открито	698	698	5 263	754	-34,7%	-29,6%	-37,1%	-10,7%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.5 Площи и производство на домати в оранжерии, краставици и зеле

Към 20.08.2020 г. са произведени 33 624 тона оранжерийни домати и 32 722 тона оранжерийни краставици.

Продължава реколтирането на открити площи, засадени с краставици и зеле, като до момента продукцията възлиза съответно на 6 547 тона и 8 885 тона.

Площи и производство на оранжерийни домати, краставици (от открити площи и оранжерии) и зеле към 20.08.2020 г.

	Засадени площи (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
домати в оранжерии	454	427**	33 624	7 854
краставици в оранжерии	276	332**	32 722	9 856
краставици на открити площи*	777	666	6 547	983
зеле	1 359	364	8 885	2 441

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК

Забележка: За културите оранжерийни домати, краставици и зеле не може да се изчисли изменение на годишна база, тъй като те са включени в оперативното наблюдение от 2020 г.

* вкл. и корнишони

** Данните са за разгънати реколтирани площи.

1.6 Площи и производство от трайни насаждения

По оперативни данни, към 20 август 2020 г. събраното количество сливи е с 1,6% повече спрямо година по-рано, което се дължи на по-високия среден добив.

Вследствие на по-бавния темп на прибиране на реколтата и/или по-ниските средни добиви, към момента продукцията от праскови, малини и кайсии е с между 38,4% и 60,3% под миналогодишната. При производството на ябълки, круши и десертни лозя засега също

се отчита намаление на годишна база, което не е показателно за цялата реколта, защото кампанията е все още в начален етап.

Площи и производство от трайни насаждения към 20.08.2020 г.

	20.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
ябълки	3 490	36	261	725	-75,7%	-68,4%	30,2%
круши	604	65	341	525	-23,3%	-9,5%	18,2%
праскови	2 951	2 088	14 631	701	-34,9%	-38,4%	-5,4%
сливи	11 139	2 027	12 177	601	-9,2%	1,6%	11,9%
кайсии	3 110	1 831	6 879	376	-32,9%	-60,3%	-40,8%
малини	1 940	1 261	1 990	158	-3,4%	-47,0%	-45,1%
лозя десертни	2 126	188	996	530	-25,0%	-12,3%	17,0%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

1.7 Площи и производство от етерично-маслени култури

Към 20 август 2020 г. производството на лавандула е с 3,1% над отчетеното по същото време на 2019 г., като по-големият размер реколтирани площи компенсира понижения среден добив от декар.

Площи и производство от етерично-маслени култури към 20.08.2020 г.

	20.08.2020				Изменение на годишна база, %		
	Засадени площи (вкл. млади, неплододаващи) (ха)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)	Реколтирани площи (ха)	Производство (тона)	Среден добив (кг/дка)
лавандула	20 889	15 965	68 913	432	21,9%	3,1%	-15,5%

Източник: оперативни данни от областните дирекции „Земеделие“ и ИСАК, обработени от МЗХГ

2. Външна търговия с основни земеделски култури

2.1 Зърнени и маслодайни култури

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година юли - юни (пшеница, ечемик и рапица)

2020/21 пазарна година

През последната седмица през Пристанище Варна¹ са изнесени 47,4 хил. тона

¹ През последните няколко години Пристанище Варна формира около 50% от общия експорт на пшеница и царевича и около 30% от този на ечемик, слънчоглед и рапица.

пшеница и 15,1 хил. тона ечемик. Общо за периода от началото на пазарната 2020/21 година до 23 август 2020 г., експортът на пшеница през порта изостава с 42,9% на годишна база, докато при ечемика е налице ръст от близо 90%. Все още не са преминавали товари с рапица от новата реколта.

Износ на пшеница, ечемик и рапица от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	29.06.2019 – 23.08.2019	29.06.2020 – 23.08.2020	Изменение на годишна база
пшеница	550 453	314 344	-42,9%
ечемик	34 665	65 728	89,6%
рапица	30 408	0	-

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

До момента не е осъществен износ на пшеница, ечемик и рапица от реколта `2020 през „Пристанище Бургас“ ЕАД, опериращо на терминал Бургас – Изток 1.

Основни зърнени и маслодайни култури с пазарна година септември – август (царевица и слънчоглед)

2019/20 пазарна година

При липса на преминали количества през последната седмица, общият експорт на царевица през Пристанище Варна от началото на м. септември 2019 г. до сега е със 14,4% под миналогодишния, а този на слънчоглед - с 29,3%.

Износ на царевица и слънчоглед от „Пристанище Варна“ ЕАД, тона

Продукти	03.09.2018 – 23.08.2019	03.09.2019 – 23.08.2020	Изменение на годишна база
царевица	706 265	604 857	-14,4%
слънчоглед	117 609	83 116	-29,3%

Източник: „Пристанище Варна“ ЕАД

Засега не е отчетен износ на царевица и слънчоглед – реколта `2019 от „Пристанище Бургас“ ЕАД.

От началото на съответните пазарни години до 23 август 2020 г. не е регистриран внос на зърнени и маслодайни култури през наблюдаваните пристанищни терминали във Варна и Бургас.

Информацията за търговията с основните зърнени и маслодайни култури по данни на Националния статистически институт, включена в Бюлетин № 33/2020, ще бъде актуализирана след публикуване на официални данни за внос и износ за м. юни 2020 г.

2.2 Плодове и зеленчуци

Актуализация на информацията за внос и износ на плодове и зеленчуци, публикувана в Бюлетин № 33/2020, ще бъде направена след предоставяне на данни от Националния статистически институт.

3. Цени

3.1 Зърнени и маслодайни култури

Към 19 август 2020 г. средната изкупна цена на слънчоглед за страната се понижава с 9,9% на седмична база. При останалите основни зърнени и маслодайни култури се наблюдават леки разнопосочни ценови отклонения, в границите от -1,5% (хлебна пшеница) до +1% (царевица).

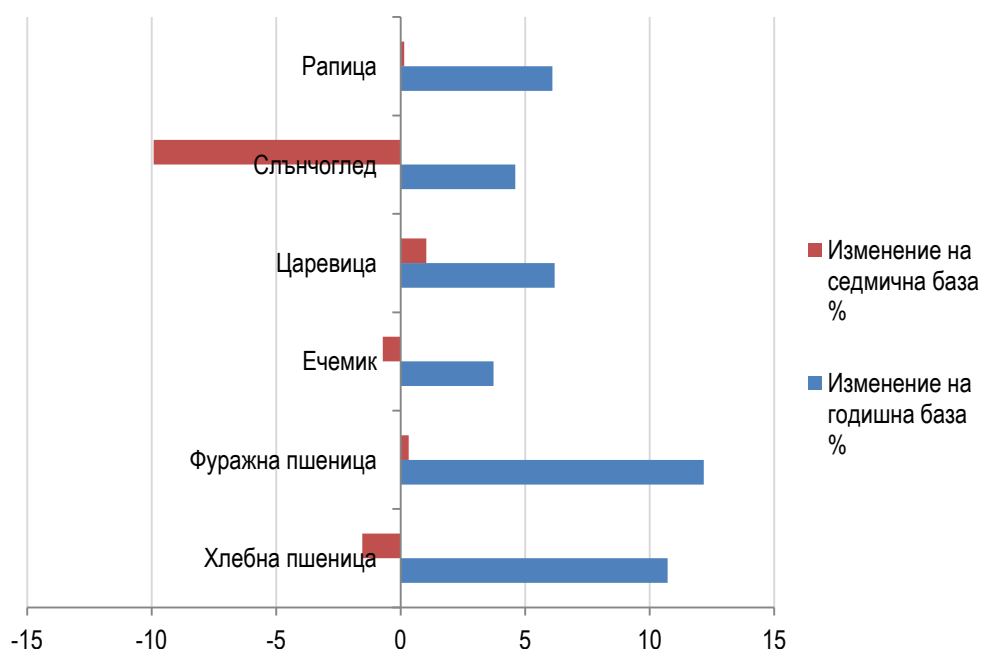
Средни изкупни цени на основни зърнени и маслодайни култури към 19.08.2020 г., лв./тон без ДДС

	21.08.2019	12.08.2020	19.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
хлебна пшеница	289	325	320	10,7	-1,5
фуражна пшеница	271	303	304	12,2	0,3
ечемик	268	280	278	3,7	-0,7
царевица	275	289	292	6,2	1,0
слънчоглед	564	655	590	4,6	-9,9
рапица	673	713	714	6,1	0,1

Източник: данни на САПИ ЕООД (средноседмични цени), обработени от МЗХГ

Хлебната пшеница се търгува с 10,7% по-скъпо спрямо година по-рано, а фуражната – с 12,2%. По-умерено е годишното увеличение на изкупните цени на ечемик, царевица, слънчоглед и рапица – от 3,7% до 6,2%.

Изменение на изкупните цени на основни зърнени и маслодайни култури към 19.08.2020 г.

3.2 Плодове и зеленчуци

В рамките на последната седмица средните цени на едро на оранжерийни домати и оранжерийни краставици на тържищата се повишават съответно с 12,8% и 18%, а тези на картофи, ябълки и зеле - с между 1,4% и 4,8%. По-съществено поевтиняване на седмична база се отчита само при червения пипер – с 15,5%, а слабо изразено – при зеления пипер (с 1%). Цената на прасковите се запазва на нивото от предходната седмица.

Средни цени на едро на основни плодове и зеленчуци към 21.08.2020 г., лв./кг

	23.08.2019	14.08.2020	21.08.2020	Изменение на годишна база %	Изменение на седмична база %
картофи	0,58	0,71	0,72	24,1	1,4
картофи (пресни)	*	*	*	-	-
домати (оранжерийни)	1,60	1,48	1,67	4,4	12,8
домати (открити площи)	1,23	*	1,56	26,8	-
домати (внос)	*	1,53	*	-	-
краставици (оранжерийни)	1,29	1,22	1,44	11,6	18,0
краставици (открити площи)	*	*	1,16	-	-
пипер (зелен)	1,15	1,02	1,01	-12,2	-1,0
пипер (червен)	1,44	1,87	1,58	9,7	-15,5
зеле	0,47	0,63	0,66	40,4	4,8
дини	0,42	*	0,54	28,6	-
пъпеш	0,83	*	*	-	-
праскови	1,16	1,45	1,45	25,0	0,0
череш	*	*	*	-	-
ябълки	1,02	1,70	1,74	70,6	2,4
сливи	*	*	*	-	-
круши	*	*	*	-	-
десертно грозде	*	*	1,65	-	-

Източник: данни на ДКСБТ, обработени от МЗХГ

* Няма данни

При почти всички наблюдавани основни плодове и зеленчуци е налице ръст на цените на едро спрямо същия период на 2019 г. Поскъпването е в границите от 4,4% до 70,6%, най-значително за ябълките и зелето. Единствено цената на едро на зеления пипер е под миналогодишната, с 12,2%.

Изменение на цените на едро на основни плодове и зеленчуци към 21.08.2020 г.

